

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย

ภาษาเป็นวัฒนธรรมและเอกสารลักษณ์สำคัญของชาติ ชาติไทยมีอักษรใช้งานนาน 720 ปี นับตั้งแต่พ่อขุนรามคำแหงได้ทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้ เมื่อ พ.ศ. 1826 จากหลักฐานในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย พบว่า การใช้ถ้อยคำภาษาในสมัยนั้น มีลักษณะเป็นคำโดยและมีสัมผัสบ้าง เช่น “เพื่อนจุงวัวไปค้า จีม้าไปขาย โครงจิโครงค้าช้าง ค้า โครงจิโครงก้าม้า ค้า โครงจิโครงค้าเงื่อน ค้า ไฟร์ฟ้าน้ำใส” ต่อมาก็ได้มีวิวัฒนาการและเปลี่ยนแปลงตามสภาพความเจริญของบ้านเมืองแต่ละยุคแต่ละสมัย จนถึงปัจจุบัน เทคโนโลยีต่าง ๆ และการติดต่อกับต่างประเทศมีอิทธิพลอย่างมากต่อภาษาไทย

ปัจจุบันคำบางคำเลิกใช้หรือสูญหายไปบ้าง ถ้อยคำภาษาเก่ามีได้ลดน้อยลง แต่กลับมีมากขึ้น ในลักษณะของการกล่าวคำ การสร้างคำใหม่ และการรับเข้าภาษาอื่นมาใช้ เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต เขมร จีนและภาษาอังกฤษ เป็นต้น ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ “ในปัจจุบัน เทคโนโลยีเข้ามายึบบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการใช้ชีวิตในสังคม โดยเฉพาะ สารสนเทศได้กล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้โลก “ไร้พรมแดน” ทำให้ประชากรของโลกมีการติดต่อสื่อสารกันได้ยิ่งกว่าเดิม นำไปสู่การผสมผสานความคิด ค่านิยมตลอดจนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของพลโลก” (อัจฉรา ชีวพันธ์, 2544 :124) จากการใช้ภาษาในลักษณะเช่นนี้ จึงทำให้ “สังคมไทยเป็นสังคมหlaysภาษา” คนที่อยู่ในสังคมส่วนใหญ่เป็นผู้รู้หลายภาษา มีความสามารถที่จะเข้าใจหรือพูดได้หลายภาษา การที่คนใดคนหนึ่งพูดได้หลายภาษาและสามารถใช้ภาษาเหล่านั้นสลับกันไปมาได้ ทำให้ภาษาหลายภาษามีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ปรากฏการณ์เช่นนี้ เราเรียกว่า การสัมผัสรภาษา (Language contact) (อมรา ประสิทธิ์สินธุ, 2542 : 92)

การสัมผัสรภาษาเป็นการเปลี่ยนแปลงของภาษา ซึ่งอาจเป็นไปได้ในลักษณะของการปนภาษาหรือการสลับภาษา ซึ่งหมายถึง การใช้ภาษาของผู้พูดในทุกระดับหรือทุกชุมชนแบบกับอีกภาษาหนึ่ง เช่น ใช้คำ วลี ประโยชน์ ลักษณะทางเสียง หรือข้อความในภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทย นักวิชาการบางคนใช้คำว่า การปนภาษา ในความหมายที่แคบลงมา คือ

หมายถึงเฉพาะการปนในระดับคำ สำนวนเท่านั้น ไม่รวมการพูดเป็นประโยค สลับกับพูดภาษาของตน ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า การสลับภาษา (อมรา ประสีติธรรมรุ๊สินธุ์, 2542 : 94)

ส่วนการยึดภาษา กับการปนภาษา มีลักษณะแตกต่างกัน คือคำยึดส่วนใหญ่เป็นที่ยอมรับในสังคม จนได้รับการบรรจุไว้ในพจนานุกรมและมีลักษณะการปรับและกลืนเข้ากับระบบเดิมของภาษาแม่มากกว่า “คำปน” เช่น คำว่า เบրก คลัช เมล์ อ็อกซิเจน เหล่านี้เป็นคำยึดที่คนไทยใช้จนเป็นคำไทยไปแล้ว แต่คำว่า คอนเซปท์ (concept) , ไอเดีย (idea) สดัดดี (study) เปเปอร์ (paper) ซีเรียส (serious) พรีเซ็นเทชั่น (presentation) คำเหล่านี้ถึงแม้จะใช้กันมาก แต่ก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับเท่ากับคำยึด จึงเป็นเพียงคำภาษาอังกฤษที่นำมายังภาษาไทยเท่านั้น

นักวิชาการได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการปนภาษาในภาษาไทยไว้ดังนี้

อมรา ประสีติธรรมรุ๊สินธุ์ (2542 : 95) ให้ข้อคิดเห็นว่า “ การปนภาษาเป็นสิ่งธรรมชาติ ไม่ค่อยมีผู้ใดสังเกตเห็น หรือถือว่าเป็นปรากฏการณ์ที่น่าถกเถียงและห่วงใยมากนัก หากไม่ เป็นสิ่งที่เดนหรือคุกคามเอกลักษณ์ของภาษามาตรฐาน ในสังคมไทย การปนภาษาที่เป็นที่ กล่าวขวัญมากที่สุด คือการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย เพราะเกิดขึ้นในคนไทยที่พูดอังกฤษ ได้ส่วนใหญ่ และคำที่เข้ามายังมีเป็นจำนวนมาก ประกอบกับประเทศไทยมีนโยบายสนับสนุน ให้คนไทยใช้คำไทย แทนที่จะทับศัพท์ต่าง ๆ การปนภาษาอังกฤษจึงเป็นประเด็นปัญหาที่นัก ภาษาหรือผู้ที่ห่วงใยภาษาไทยมาตรฐานมักยกขึ้นมาเป็นหัวข้อการสัมมนาอยู่เนื่อง ๆ เพื่อ ชี้ให้เห็นปัญหาของการที่ภาษาไทยกำลังถูกแทรกแซงหรือทำลายไปทีละน้อย ”

อัจฉรา ชีวพันธ์ (2544 : 124) ได้แสดงทัศนะว่า “ ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ รู้สึกเราจะ ชูชูเสียความงามทางภาษา ที่มีอะไรก็เข้าใจง่าย ๆ กล้ายเป็นเรื่องยากไปจนเรียกว่าสูญเสียจน เสียศูนย์ไปเลยที่เดียว ด้วยอย่าง เช่น การใช้ภาษาในยุคปัจจุบันนี้ ถ้าใครใช้ภาษาไทยล้วน ๆ ก็ จะดูไม่ทันสมัยกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ภาษาต่าง ๆ ก็เลยจะดูคลุกคลุมดอกรหรืออย่างที่ใน พจนานุกรมระบุไว้ว่าเป็นหัวมังกร ห้วยมังกร ซึ่ง หมายถึง ไม่เข้ากัน ไม่กลมกลืนกัน หรือมี หน้ายแบบ หน้ายอย่าง ปนเปกันจนหมดงาม ลักษณะ ดังกล่าวเห็นได้บ่อยมาก ไม่ว่าจะเป็น ชื่อร้านค้า ชื่อที่พักอาศัย ศูนย์การค้าต่าง ๆ และก็ไม่เว้น แม้กระทั่ง ตลาดนัดจตุจักรก็ยัง กล้ายเป็น เจ – เจ ไปเสียแล้ว ”

การเปลี่ยนแปลงของภาษาดังที่กล่าวนี้ เป็นลักษณะธรรมชาติของวัฒนธรรมทางภาษา ที่ยอมต้องมีการเลิกใช้ เปลี่ยนแปลงคำและสร้างคำใหม่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพสังคม นั้น ๆ ด้วย กล่าวกันว่า “ ภาษาของกลุ่มสังคมหรือชนชาติใด ก็ยอมจะท่อนถึงเอกลักษณ์ (ตัวตน) ของกลุ่มสังคมหรือชนชาตินั้น ด้วยเหตุภาษา กับสังคมไม่อุจายแยกต่างหากจากกันได้ หากต้องอยู่และเปลี่ยนแปลงคู่คีดีกันมาแต่ในอดีต เมื่อเราศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับภาษาและ

พัฒนาการของภาษา จึงเป็นการเรียนรู้เรื่องราวของผู้ใช้ภาษาและพัฒนาการของสังคมนั้น ๆ ด้วย (บุษบา ประภาสพงศ์, 2539 :139)

การศึกษาภาษาและเนื้อหาในเนื้อร้องของเพลงไทยสากล ถือว่าเป็นการศึกษาวรรณกรรมประทบที่นิยมกันมากที่สุดทั้งในอดีตและปัจจุบัน คือ การศึกษาภาษาในฐานะที่เป็นเครื่องแสดงออกของความคิดและความณ์ เรามักจะสนใจศึกษาว่าภาษา มีความสัมพันธ์ หรือเข้ากับเนื้อหาได้ดีหรือไม่เพียงใด" ผู้ประพันธ์กลั่นกรองสร้างสรรค์ภาษาเพื่อให้เห็นความงามของภาษา อันเป็นสื่อแห่งความคิดและความณ์ จึงจำเป็นต้องการทำอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยเริ่มจากการพิจารณาคำแต่ละคำว่า สื่อความหมายอย่างไร และการเรียงร้อยถ้อยคำเหล่านั้นสืบต่อเนื่องกัน มีความประสานกันเป็นองค์ประกอบที่มีเอกภาพเพียงไร เป็นไปเพื่อจุดประสงค์ มีความคิดหลักอย่างไร และมีพลังมากน้อยเพียงใด" (ดวงมน จิต្តจำรงค์, 2536 : 12)

สรุปได้ว่า ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมและเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติ เราใช้ประโยชน์ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ศึกษาค้นคว้า และประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตาม ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศด้วย

1. การใช้คำ

การศึกษาด้านการใช้คำนั้น มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

บุญยังค์ เกศเทศ (2532 : 52 – 57) ได้ให้แนวทางในการพิจารณาถ้อยคำ ดังนี้

1. คำหลายนัย คือ คำเดียวกันที่หน้าที่ต่างกันในประโยคและมีความหมายต่างกันด้วย

2. คำที่มีรูปแบบการเขียนคล้ายกัน ให้พิจารณาใช้ตามความหมายของคำ

3. คำตัด : คำเติม คือ การใช้คำไม่เต็มรูป เป็นลักษณะการละคำ เช่น กิโลกรัม ใช้ว่า กิโล

4. คำมีระดับ เลือกใช้ให้เหมาะสมอยู่ในระดับเดียวกัน เช่น บุรุษกับสตรี บิดา กับมารดา ลูกกับพ่อแม่ ฯลฯ

5. คำหลอก เป็นการหลอกเลี้ยงการใช้คำเดียวน้ำ ๆ คำใหม่ที่ใช้ต้องมีความหมายหลักใกล้เคียงกับคำเดิม

6. คำประสม เป็นการสร้างคำโดยใช้คำโดดมาประสมกัน ให้มีความหมายใหม่ แต่ยังมีร่องรอยความหมายเดิมอยู่บ้าง

7. การสร้างคำให้มีความหมายใหม่ มุ่งให้เกิดลักษณะเด่น แหวกแนว
8. คำแห่ง เป็นลักษณะคำที่สร้างเพื่อให้เกิดภาพแทนสิ่งนึงที่ต้องการจะ
9. อธิบาย และไม่สามารถจะอธิบายได้เด่นชัด เช่น รัฐบาล เยื้องๆ กัน ย้ายฟ้าผ่า
มาอาศัย ฯลฯ คำท่อง หมายถึง คำพ้องเสียง (คำที่มีเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน) และ
พ้องความหมายหรือคำไวพจน์ (คำที่มีความหมายเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน)
10. คำต่างพันธุ์ หมายถึงการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เช่น ไทยแลนด์
รถทัวร์ ครองแชมป์ ถนนสีเลน ฯลฯ
11. คำเฉพาะ เป็นคำที่สร้างขึ้นใหม่เฉพาะวงการ เช่น เรียนักฟุตบอลประเทศไทย
สิงคโปร์ว่า นักเตะเมืองลอดช่อง เรียนักแบดมินตันอินโดนีเซียว่า นักตีลูกขนไก่อินเดีย^๔
ฯลฯ
12. คำเลี่ยดสี ล้อเลียน เพื่อสร้างความสนุกขัน
13. คำพวน เป็นลักษณะพิเศษของคำภาษาไทย ต้องระมัดระวังในการใช้ เพราะ
อาจเป็นคำหยาบได้
14. คำข้อน เป็นกลุ่มคำเดียวกันที่ออกเสียงแตกต่างกัน แต่มีความหมาย
เหมือนกัน

สนิท ตั้งหนี้ (2528 : 32) ได้จำแนกประเภทของคำไว้ดังนี้

1. คำที่มีความหมายโดยตรง หมายถึง คำที่มีความหมายตามที่กำหนดไว้ใน
พจนานุกรม ถือเป็นความหมายหลัก เช่น
    นุ่น มีความหมายว่า ต้นไม้ชนิดหนึ่ง ผลรูปทรงกระวย มีปุ่ยสีขาว
    แมงดา มีความหมายว่า แมงชนิดหนึ่งมีกลิ่นฉุน
2. คำที่มีความหมายโดยนัย ความหมายของคำนี้จะแฝงอยู่กับความหมายของ
คำประเภทแรก เช่น
    นุ่น มีความหมายว่า เบา
    แมงดา มีความหมายว่า ชาญที่ต้องอาศัยภูมิปัญญาในการล่ากิน
3. คำที่เกิดจากอารมณ์ คำประเภทนี้เกิดจากความรู้สึกต่าง ๆ โดยไม่ได้ตั้งใจ
หรือเจตนาจะกล่าวคำ เช่น
    โอย โอย - รู้สึกเจ็บปวด
    โธ - รู้สึกเห็นอกเห็นใจ
4. คำเลียนเสียงธรรมชาติ เป็นคำที่บรรยายความเพื่อให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมไป
กับการบรรยายอย่างสมจริง เช่น เพลง โพลี ผ้าฯ ฯลฯ

5. คำมีศักดิ์ เป็นคำที่มีความหมายให้ความรู้สูงส่ง รวมถึงคำราชศัพท์ เช่น เมีย - ภรรยา กิน - รับประทาน ฯลฯ
6. คำวุปธรรม เป็นคำที่มีความหมายและความเข้าใจไปในทางรูปร่างที่สัมผัสด้วย ประสบทั้งห้า คือ หู ตา จมูก ลิ้น และกาย เช่น คำที่รับสัมผัสได้ทางประสาทหู - ตูม เปรี้ยง ปัง คำที่รับสัมผัสได้ทางประสาทตา - สวย ดำ ขาว
7. เป็นคำที่มีความหมายทางความคิด รับความหมายได้ด้วยใจ คือ อายตนะใน ส่วนที่หาก เช่น ความยุติธรรม ความชั่ว ความดี ความงาม
8. คำบัญญัติหรือศัพท์เฉพาะวิชา ที่ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้บัญญัติไว้ เช่น ความถนัด (Apitude)
9. คำเฉพาะกลุ่ม (Jargon) เป็นคำที่บุคคลแต่ละกลุ่มคิดขึ้นใช้เฉพาะตน เช่น เช่น คำเฉพาะกลุ่มนั้นสืบพิมพ์ มีคำว่า ตรวจหน้าแท่น เลยเข้า ปฏิวิธิการต์ ฯลฯ
10. คำສlang (Slang) หรือ คำคนอง เป็นคำที่คล้ายกับคำเฉพาะกลุ่มแต่ใช้ในวง กว้างกว่า มีทั้งສlangด้านเสียง เช่น จา มันส์ บ้องส์ ฯลฯ และສlangด้านความหมาย เช่น สะบัดซ่อ บอดແນກ ฯลฯ
11. คำภาษาตลาด หมายถึง คำพูดของคนทั่วไป เช่น โรงพัก เมียน้อย ชาวบราhma ฯลฯ
12. ตໍาหนึ่งคำหมายบ เป็นคำแสดงคำหมายบ เพื่อให้มีรสมชาติ นิยมใช้ในงานบันเทิง คดี เช่น ไอกวยร้าย ไอกິບໜ... ฯลฯ
13. คำภาษาถิ่น เป็นคำที่ใช้ประจำถิ่นต่าง ๆ ของไทย
14. คำภาษาพานิชย์ เป็นคำที่ใช้ในทางโมฆะนาประชาสัมพันธ์ เช่น คุณค่า ชื่อตระนกยูง
15. คำຢ່ອ เป็นคำที่สร้างขึ้น โดยใช้อักษรตัวแรกของคำแล้วใช้มหัพภาค (.) เติมหลังอักษรนั้น
16. คำภาษาต่างประเทศ ที่ใช้ในภาษาไทย เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต จีน เกาหลี ภาษาอังกฤษ ฯลฯ
17. คำวน เป็นคำที่เมื่ออ่านกลับลับลับจะกวนแล้ว จะได้คำที่มีอักษรอย่างใหม่ เช่น ฝ่าหมี กาเกนชีหมู ฯลฯ
18. คำเฉพาะอาชีพ เป็นคำที่ใช้และเข้าใจกันในกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกัน เช่น แพทย์ หนาวยความ ฯลฯ

เด่นศิริ ลินลีบูล (2542 : 102) ได้แบ่งประเภทของการใช้คำเป็น 6 ประเภท
คือ

1. คำที่ก่อให้เกิดอารมณ์
2. คำสัมผัส
3. คำชี้
4. คำชี้อน
5. คำนลาก
6. คำศัพท์ที่มีความหมายลึกซึ้ง

เขตตอรัญ เลิศพิพัฒน์ (2545 : 68) นักประพันธ์เพลงได้แบ่งภาษา สำหรับใช้ใน การแต่งเพลง เป็นหมวด ๆ ดังนี้

1. หมวดภาษากรี๊ เป็นภาษาที่ตั้งใจเลือกสรรถ้อยคำให้แตกต่างจากภาษาพูด ธรรมดาน เช่น เนตร นาง ดวงดาว เมืองแม่น พักตร์ ฯลฯ
2. หมวดภาษาธรรมด้า เป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ตา ห้องฟ้า ดาว สวรรค์ หน้า ฯลฯ

หมวดภาษาเหล่านี้ เขตตอรัญ เลิศพิพัฒน์ (2545 : 70-73) ให้ข้อคิดแก่นักแต่ง เพลงรุ่นใหม่ว่า ไม่ควรใช้ภาษาต่างหมวดปนกัน นอกจานี้ ยังให้หลักการใช้คำไว้ดังนี้

1. การใช้คำที่จะลึกถึงความรู้สึก คือ ใช้คำที่แสดงถึงธรรมโดยจะเจาะลึกเข้าไปใน รายละเอียดของสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ จะทำให้เกิดความคมชัดในจินตนาการ และมีน้ำหนักทางความรู้สึก ทำให้เพลงกระหึ่มได้มากกว่าการใช้คำที่เป็นนามธรรม
2. การชี้คำและสัมผัสพยัญชนะ จะใช้ในกรณีที่ผู้แต่งเพลงหาคำสัมผัส ไม่ได้ในช่วงใดช่วงหนึ่งของเนื้อเพลง ก็แก้ปัญหาด้วยการชี้คำในบทเพลงที่มีในตัวเดียวชี้กัน อยู่ถึงสามหรือสี่ในตัว และอยู่ติดกัน

สรุปได้ว่า คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถแบ่งได้เป็นกลุ่มคำชนิดต่าง ๆ ได้หลาย ประเภท ตามลักษณะการใช้ เช่น คำภาษาปาก หรือคำตลาด คำสแลง คำผวน คำสุภาพ เป็นต้น บางครั้งอาจแบ่งคำตามลักษณะการสร้างคำเป็นคำประสม คำชี้ และคำชี้อน เป็นต้น การแบ่งคำเป็นประเภทต่าง ๆ อาจจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะและหลักเกณฑ์ การจัดกลุ่มคำ ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์ด้วย

2. การใช้ไวยากรณ์ภาษาพจน์

คำว่า ไวยากรณ์ภาษาพจน์ มีความหมายดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2539 :108-109) ได้ให้ความหมายของไวยากรณ์ภาษาพจน์หรือภาษาภาษาพจน์ (Figurative language) ว่าเป็น “ภาษาที่ผิดแฝกไปจากปกติ หรือผิดไปจากภาษาตามด้วยอักษร ในด้านการเรียนเรียงลำดับคำ หรือความหมายของคำ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสำนวนที่แปลกใหม่ และมีพลัง เพื่อให้มองเห็นภาพ เพื่อพรรณนาโดยการเบรี่ยบเที่ยบ และเพื่อให้เห็นความคล้ายคลึงในสิ่งที่ไม่คล้ายคลึงกัน ภาษาภาษาพจน์คือข้อเขียนที่นำเอาภาษาพจน์ (Figure of Speech) ออย่างเดียวหรือหลายอย่างมาใช้ ภาษาพจน์ เหล่านี้ที่รู้จักกันมากที่สุด ได้แก่ ภาวะขัดแย้ง (antithesis) อุปมา (simile) อุปลักษณ์ (metaphor) บุคลาธิษฐาน (personification) และ การกล่าวคำซ้ำ (repetition)

สุจิต เพียรชอบ (2539 : 84 - 91) ได้ให้ความหมายคำ “ภาษาพจน์” ว่า หมายถึง คำหรือสำนวนไวยาที่กว้างหรือผู้ประพันธ์ใช้เพื่อสร้างมโนภาพ ให้เกิดขึ้นในจิตใจของผู้อ่านหรือผู้ฟังบทกวีนั้น ภาษาพจน์เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นภาพได้กระฉับชัด เช่นเดียวกับความหมาย เข้าถึงความคิดและความรู้สึกของผู้ประพันธ์ และสามารถถ่ายทอดความรู้สึกและความคิดเหล่านั้นมาเป็นของผู้อ่านเอง จนเกิดความซาบซึ้งในวรรณกรรม ข้อความหรือคำพูดเหล่านั้น อาจเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ และยังได้แบ่งประเภทของภาษาพจน์ ไว้ดังนี้

1. อุปมา (Simile) คือ การเบรี่ยบเที่ยบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง ที่ใช้เชื่อมสิ่งที่เบรี่ยบเที่ยบกัน มีคำว่า เหมือน เบรี่ยบ ประดุจ ราวกับ ประหนึ่ง ลักษณะ เช่นอเมื่อน ปานเพียง เที่ยบเพียง เป็นต้น

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นการกล่าวเบรี่ยบเที่ยบอีกธีนึง โดยให้ธีนึงกล่าวเป็นนายให้เข้าใจเขาเอง ไม่กล่าวโดยตรง

3. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ ภาษาพจน์ที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีวิญญาณสมมูลเป็นสิ่งที่มีชีวิตวิญญาณ ผู้ฟังหรือผู้อ่านจะมองเห็นภาพเหล่านั้นเคลื่อนไหว ทำกิริยาอาการเหมือนคน มีอารมณ์ มีความรู้สึก เช่น ฟ้าร้องให้ ทะเลครุภู ฯลฯ

4. นามนัย (Metonymy) เป็นภาษาพจน์ที่เรียนเชื่อสิ่งหนึ่งสิ่งโดยใช้คำอื่นแทน ไม่เรียกตรง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่รู้จักกันทั่วไป และเมื่อกล่าวแล้ว ผู้คนจะเข้าใจได้โดยง่าย

5. อนุนามนัย (Synecdoch) เป็นการนำส่วนน้อยหรือส่วนย่อย หรือส่วนที่เด่นชัด มากล่าวให้ หมายถึง ส่วนทั้งหมด เช่น เมือง มะขามหวาน หมายถึง จังหวัดเพชรบูรณ์

6. อติพจน์ (Hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริง ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก ซาบซึ้ง เกิดความรู้สึก เกิดอารมณ์คล้ายตามด้วย เช่น คิดถึงใจจะขาด น้ำตาท่วมโลก ฯลฯ

7. ปฏิพจน์ (Paradox) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกัน นำมากร่าวอย่างกลมกลืน คล้องจอง ทำให้ได้ความหมายกินใจ ลึกซึ้ง เช่น รักษาให้บัน รักสันให้ต่อ เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย

8. สทพจน์ (Onomatopocia) เป็นภาษาพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ

9. การลดความหมายของคำ (Euphonism) คือการใช้ถ้อยคำอื่นแทนคำที่มีความหมายรุนแรงหรืออาจกระทบกระเทือนใจได้ เป็นการเลี้ยงน้ำใจผู้ฟังให้มีความสุขสดชื่น เช่น สดรีสูงอายุ ใช้แทน หญิงแก่ ผู้สูงอายุ ใช้แทน คนชรา เป็นต้น

10. การใช้ประโยคคำถาม (Interrogation) คือ การใช้ข้อความที่มีลักษณะเป็นคำถาม

วิภา กงกนันท์ (2522 : 29 – 57) ได้กล่าวถึงความหมายของ “โวหาร” ไว้ว่า “โวหารเป็นศิลปะของการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง เป็นบริการสุดหรือเยี่ยน ที่ผู้ฟังหรือผู้เมือง ผู้ดู หรือเยี่ยนอย่างหนึ่ง แต่มีความหมายเป็นอื่นบ้าง ให้มีความหมายกำกับ หนักเบา คลุมเครือ หรือเข้มข้นต่างไปบ้าง การที่จะตัดสินว่าภาษาใดเป็นโวหารหรือไม่ใช่ ให้ดูที่วิธีการใช้คำ ว่า วลี ประโยคในข้อความต่าง ๆ มีใช้ถูกหลักแนะนำของคำ วลี หรือประโยคตามลำพัง” โดยแบ่งโวหารต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1. อุปมา (Simile) เป็นโวหารเปรียบเทียบทองสอดส่อง โดยใช้คำในการเปรียบเทียบว่า เมื่อน คล้าย ดู ดูรา กล ประหนึ่ง เพียง ร่วงกับ เฉก เป็นต้น

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นโวหารเปรียบเทียบทองสอดส่อง ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกันว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือเท่ากันทุกประการ โดยใช้คำว่า “เป็น คือ เท่า”ใช้คำในการเปรียบเทียบ

3. สมพจน์นัย (Synecdoche) คือ การกล่าวถึงส่วนใดส่วนหนึ่งของส่วนทั้งหมด แต่ให้มีความหมายครอบคลุมหมดทุกส่วน

4. นามนัย (Metonymy) คือ การเอยถึงสิ่งหนึ่ง แต่ให้มีความหมายเป็นอย่างอื่น เช่น เอี่ยดชื่อคน แต่หมายถึงผลงานของเขา

5. ปฏิวิภาค (Oxymoron) คือ การนำคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือค้านกันมาร่วมกัน เพื่อให้เกิดคำซึ่งมีความหมายใหม่ เช่น ความหมายที่ให้ความรู้สึกขัดแย้งบ้าง หรือเพิ่มความเข้ม ให้แก่ความหมายของคำแรกบ้าง

6. ปฏิภาพจน์ (Paradox) คือข้อความที่มีความหมายขัดแย้งกัน ไม่ว่าผู้ใช้จะจะะจะหือไม่ก็ตาม เป็นข้อความที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่น่าเป็นไปได้ แต่ก็เป็นไปแล้ว

7. อาวัตพากร์ (Synesthesia) คือการใช้คำนวนผลขอสัมผัสที่ผิดไปจากธรรมชาติ รสนของความสุข ซึ่งปกติ รส เป็นผลขอสัมผัสด้วยลิ้น

8. อติพจน์ (Hyperbole) คือการพูดเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึก มิใช่เพื่อหลอกลวง

9. อธิพจน์ (Overstatement) เป็นการพูดหรือเขียนประหนึ่งโ้อ้อวด โดยมีเจตนาให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้สึกขัน

10. ปฏิรูปจน์ (Allusion) เป็นการใช้ข้อความที่ดัดแปลงมาจากข้อความอันเป็นที่รู้จักเด็กน้อยแล้ว

11. บุคลาธิชฐาน (Personification) เป็นการใช้ภาษาทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต แสดงออกับกิริยาต่าง ๆ เมื่อมนุษย์

12. อุทาหรณ์ (Analogy) เป็นวิธีการการเบรียบเทียบเรื่องราว เหตุการณ์ หรือความคิดสังอย่าง ที่มีความหมายต่างกัน ว่าคล้ายกัน โดยการยกข้อความที่เชื่อว่าง่ายแก่การเข้าใจเบรียบเทียบกับสิ่งที่ผู้เขียนหรือผู้พูดต้องการจะอธิบาย ต่างกับอุปมาตรองที่เป็นการเบรียบเทียบถ้อยคำ แต่อุทาหรณ์เป็นการเบรียบเทียบข้อความ

13. ปฏิปุจชา (Rhetorical question) เป็นศิลปะของการใช้คำถาม ที่ไม่ต้องการคำตอบ ผู้ถามมีเจตนาเรียกร้องความสนใจของผู้ฟันเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า โวหารภาษาพจน์หรือภาษาภาษาพจน์ เป็นลักษณะสำนวนภาษาที่ผู้ประพันธ์มุ่งให้เบรียบเทียบ หรือใช้คำ เพื่อสร้างไม่ภาพ ช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจความหมายที่สื่ออยกไป และเข้าใจความรู้สึกดีของผู้ประพันธ์ด้วย โวหารภาษาพจน์แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น อุปมา (Simile) อุปลักษณ์ (Metaphor) บุคลาธิชฐาน (Personification) อติพจน์ (Hyperbole) และปฏิปุจชา (Rhetorical question) เป็นต้น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเพลงและเพลงไทยสากลยอดนิยม

มีคำกล่าวว่า “มนุษย์เป็นเช่นไร เพลงก็เป็นเช่นนั้น” (อมรรัตน์ พิพย์เลิศ, 2544 : 121) ทั้งนี้ เพราะ เพลงเป็นงานศิลปะอย่างหนึ่งที่ เป็นลักษณะงานวิจิตรศิลป์ที่รับรู้ด้วยการฟัง บางคนกล่าวว่า “เพลงเป็นศิลปะแห่งจิตใจ” ที่ผู้ประพันธ์ถือความคิด อารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ และ จินตนาการ ผสมผสานกับดนตรี ถ่ายทอดไปยังสังคมให้รับรู้ เพลงจึงผูกพันกับมนุษย์หรือ สังคมมาตลอด ดังนั้น เมื่อวัฒนธรรม สังคมเปลี่ยนแปลง ก็มีผลทำให้รูปแบบและเนื้อร้องของ เพลงก็เปลี่ยนแปลงตามด้วย

บทบาทของเพลง

อมรรัตน์ พิพิธเลิศ (2544 : 118 -121) "ได้กล่าวถึงบทบาทของเพลงที่มีความผูกพันกับมนุษย์ไว้ ดังนี้"

1. ตอบสนองความรู้สึกของมนุษย์ แต่ละวันมนุษย์ต้องใช้ความพยายามและความสามารถในการดำรงตน เพื่ออยู่ให้ได้กับความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น มนุษย์จะรู้สึกเหงาเมื่อยู่ตามลำพัง จึงใช้เพลงเป็นเครื่องบำรุงบำรุงเรื่องความสุขทางกายและใจ

2. ทำหน้าที่ "เพื่อน" ที่มนุษย์พกพาไปด้วยทุกหนแห่งยามมีความสุขสนุกสันงานหรือยามทุกชีวิตร้องไห้ หรือให้คำปรึกษาซึ่งแนะนำแก่ปัญหาได้เป็นอย่างดี

3. ทำหน้าที่เป็น "สื่อ" ที่สะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ของมนุษย์และโลก เหมือนเช่นเรื่องเกี่ยวกับความรัก ความใคร่ ฯลฯ ซึ่งเพลงมีศิลปะในการสื่อสารเรื่องเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี

4. เป็นเวทีแห่งการสื่อสารที่เชื่อมต่อวัฒนธรรมแต่ละยุคสมัย ให้คนแต่ละรุ่น ได้เข้าใจซึ่งกันและกัน

5. ทำหน้าที่รับใช้สังคมและการเมือง สร้างจิตสำนึกร่วมกันเพื่อสังคม บางบทเพลงนำเสนอถึงปัญหาสังคมและการเมืองเพื่อแสดงถึงอุดมการณ์ที่มี เช่น เพลงเพื่อชีวิตเพลงปลูกใจ เป็นต้น

สุกี เจริญสุข (2545 : 68 - 107) กล่าวถึงบทบาทของเพลงในแง่มุมการสะท้อนสภาพสังคมว่า เพลงมักสะท้อนสภาพสังคม ก็จะเห็นภาพลักษณ์ ปัญหาสังคม ชนบ谱ะเพนี จากเพลงไทยยอดนิยม ซึ่งนำลีลาและบทร้องของเก่ามาพัฒนาขึ้นประสมประสานกับเพลงตะวันตก บทร้องเพลงไทยแต่เดิมมีโวหารมาก ใช้ภาษาสูง ความหมายดี ถ้อยคำลึกซึ้ง คมคาย เพลงไทยสากลยุคเริ่มต้นพัฒนามากมีเนื้อร้องยาว ต่อมามีการพัฒนาให้เนื้อร้องเพลงไทยสากลสั้นและกะทัดรัดขึ้น จนถึงปัจจุบัน บางเพลงขาดความประณีตในการเขียน บางเพลงฟังแล้วขาดกวีโวหารและบางครั้งฟังคล้ายเป็นบทร้อยแก้ว ในด้านที่ถือว่าเพลงเป็นกระจากร่างของสังคมนั้น เพลงสมัยก่อนส่วนมากบรรยายโดยของความผันผวน แต่ปัจจุบันเพลงไทยสากลมักเปิดเผยความจริงในสังคมให้ได้รับรู้กันโดยใช้เพลงเป็นสื่อ

ประเภทของเพลง

อนุธิช สุทธิจิตต์ (2537 : 7) ได้แบ่งประเภทของเพลงเป็น 3 ประเภท คือ

1. เพลงพื้นบ้าน (Folk music) ได้แก่ เพลงที่ใช้ร้องให้เล่นกันมาเป็นเวลานาน ตามท้องถิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 บทเพลงประเภทไม่ทราบผู้ประพันธ์ (Composer unknow) เพลงพื้นบ้านประเภทนี้ ได้แก่ เพลงที่ได้ยินได้ฟังกันมานานแล้วเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละชาติมักจะมีร้องเล่นกัน แต่เพลงเหล่านี้ไม่สามารถสืบได้ว่า ใครเป็นผู้ประพันธ์ เช่น เพลงกล่อมเด็กแบบห้องนอน เพลงเรื่อง เพลงจ่อ เพลงโลม เพลงพิชฐาน เป็นต้น

1.2 บทเพลงประเภททราบผู้ประพันธ์ (Composer know) เพลงพื้นบ้านประเภทนี้เป็นเพลงที่ทราบผู้ประพันธ์และใช้ร้องกันจนเป็นเพลงพื้น ๆ ที่ทุกคนร้องได้ และเป็นออมตะ มิใช่เป็นเพลงยอดนิยมระยะหนึ่งและสูญหายไปจากความนิยมของประชาชน เพลงประเภทนี้ ได้แก่ เพลงปัลกูใจ เช่น เพลงต่าง ๆ ของหลวงวิจิตรวาทการ หรือเพลงที่กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่พื้นบ้านของชาติต่าง ๆ เช่น เพลงกลางดง ถูกชาวนา เป็นต้น

2. เพลงศิลปะ (Art music) คือเพลงที่มีคุณลักษณะ หรือคุณค่าทางดนตรี แตกต่างไปจากเพลงยอดนิยมในด้านโครงสร้าง หรือองค์ประกอบ โดยมีความหมายลึกซึ้งกว่า แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

2.1 เพลงออมตะ (Time – honored) ได้แก่ เพลงที่คนทั่วไปรู้จักกันในฐานะของเพลงคลาสสิก สำหรับคนตระวันตก เพลงไทยสำหรับคนตระวันไทย เพลงเหล่านี้มีอายุเป็นสิบ ๆ ร้อย ๆ ปี และยังคงใช้ร้องให้เล่นกันอยู่ถึงปัจจุบัน เนื่องจากมีคุณค่าทางดนตรี เพลงเหล่านี้ ส่วนใหญ่ประพันธ์โดยนักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียง เช่น หลวงประดิษฐ์ไพราม มนตรี ตราโนท บาก โนทชารทและเบโซเพ่น เป็นต้น

2.2 เพลงร่วมสมัย (Contemporary) คือเพลงศิลปะยุคปัจจุบัน ซึ่งมีโครงสร้าง ความเปลี่ยนใหม่ต่างไปจากเพลงออมตะ เป็นบทเพลงที่น่าศึกษา เช่นเดียวกับเพลงออมตะ เพลงพระราชพิพัฒน์จัดเป็นเพลงร่วมสมัยประเภทหนึ่ง

3. เพลงยอดนิยม (Popular หรือ rock music) เป็นเพลงประเภทที่ได้ยินได้ฟังกันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งเพลงเหล่านี้ส่วนใหญ่จะหายไปจากความทรงจำของประชาชน บทเพลงประเภทนี้จะมีรูปแบบของเพลงคล้ายคลึงกัน หรือเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่

ความหมายของเพลงไทยสากลและเพลงยอดนิยม

สุกร์ เจริญสุข (2538 : 121) ได้ให้ความหมายของ “เพลงไทยสากล” ว่า “เพลงที่มีเนื้อร้องเป็นไทย แต่มีลีลาการขับร้อง การบรรเลงดนตรีประกอบเป็นสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพลงสมัยนิยมที่เป็นเพลงของอเมริกัน ทั้งรูปแบบที่ใสเนื้อร้องไทยแทนภาษาอังกฤษ ใช้ดนตรีดังเดิมทั้งหมด หรือเพลงที่นำมาปรุงแต่งใหม่ก็ตาม เป็นเพลงบทอยู่ในรูปแบบเพลงสากลทั้งสิ้น”

สุกร์ เจริญสุข (2532 : 97) ได้ให้ความหมายเพลงยอดนิยมว่า “เพลงยอดนิยม หรือเพลงสมัยนิยม (Popular Music) ในปัจจุบันนี้ มีความหมายแคบลงเหลือเพียงเพลงยอดนิยมของคนกลุ่มใหญ่เท่านั้น ส่วนเพลงยอดนิยมในกลุ่มนี้ ๆ ที่เล็กเริ่มมีความสำคัญน้อยลง ไม่ว่าเพลงในลีลาพื้นบ้าน เพลงลูกกรุง เพลงลูกทุ่ง หรือเพลงลูกเทศก์ตาม ปัจจุบัน เพลงยอดนิยมของไทยกล้ายังตัวหลอมรวมไปอยู่ที่เดียวกัน อาจเรียกว่า เพลงลูกผสม ประดิ่น สำคัญ คือ เพลงยอดนิยมของไทยปัจจุบันนี้อายุสั้น คือนิยมกันในระยะเวลาสั้น”

สุทธาศิรี เกียรติไพบูลย์ (2533 : 14 – 15) ได้ให้ความหมายของเพลงยอดนิยม ว่า “เพลงที่ได้รับความสนใจและชื่นชอบจากกลุ่มผู้ฟังในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้คนที่มีขึ้นลงตามกาลเวลาเป็นสำคัญ เพลงสมัยนิยมจึงถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมมวลชนได้อย่างหนึ่ง ด้วยเหตุผลที่ว่าเปลี่ยนแปลงไปตามความนิยมของผู้คนในสังคมส่วนใหญ่”

มิตรภรณ์ อรุณสสถาพร (2539 : 16) ให้ความหมาย เพลงยอดนิยม ว่า หมายถึง เพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย ใช้ดนตรีสากลบรรเลงนั้นอาจประยุกต์ดัดแปลงให้เข้ากับภาษาไทย เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมในช่วงเวลาของสังคมหนึ่ง ๆ เป็นเป็นแนวเพลงต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. แนวเพลงป็อป (Pop Music) เป็นเพลงที่มีแนวดนตรีสากล มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนใหญ่

2. แนวเพลงแดนซ์ (Dance Music) เป็นเพลงที่มีทำนองสนุกสนาน เหมาะสมแก่การเต้นรำ เนื่องจากมีลีลาเร้าใจ

3. แนวเพลงร็อก (Rock Music) มีแนวดนตรีร็อกของตะวันตกมาปรับความหนักแน่นรุนแรงของทำนองเพลงและเนื้อหาบ้าง เพื่อให้เหมาะสมกับความนิยมของคนไทย

4. แนวเพลงแจ๊ส (Jazz Music) มีกำเนิดในอเมริกา เป็นที่นิยมในหมู่คนผิวดำ จังหวะดนตรีค่อนข้างซับซ้อน ต้องอาศัยความชำนาญ

5. แนวเพลงริทึมแอนด์บลูส์ (Rhythm and Blues) เป็นแนวดนตรีที่กำเนิดในอเมริกาเช่นกัน มีท่วงทำนองค่อนข้างเครื่อง เพื่อระบายความในใจของผู้ร้อง

6. แนวเพลงอัลเทอร์เนทีฟ (Alternative) : ปืนแนวคุณตือใหม่ล่าสุด
ค่อนข้างเฉพาะแนวในการนำเสนอ ทำนองคุณตือค่อนข้างเข้าใจ เน้นการปล่อยอารมณ์ของผู้ร้อง

ธุกี เจริญสุข (2538 : 105) “ได้ให้ความหมายของ เนื้อร้อง (Text) ว่า “เนื้อร้อง เป็นเรื่องราวของสื่อความหมาย อาจจะหมายถึง การเล่าเรื่อง นิทาน ข่าวสารกราบอกเล่า การบอกกล่าวความในใจ การตีความหมาย เนื้อร้องที่ดึงความมีเนื้อหาหรือเนื้อร้อง หรือ ความหมายต่อ ก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ สร้างสรรค์ความดึงดูม มองโลกด้วยความหวัง ภาษาของเนื้อร้องควรเป็นภาษาสุภาพ ไม่หยาบคาย ไม่ส่อเสียดและไม่หยาบล่อน”

การประพันธ์เนื้อร้องเพลง

ผู้ประพันธ์เนื้อร้องเพลงไทยสากล จะใช้จินตนาการของตนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจจะ กำหนดให้ขึ้นโดยอาศัยปัจจัยสนับสนาน เช่นชีวิตร่วม อาจเป็นเรื่องที่เคยยินยอมรับช่วย ศึกษา หรือค่านิยมของคนในสังคม หรือจากความเพ้อฝันและสร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจ อาจเป็นไป ได้หรือเป็นไปได้ หรือเป็นข้อเท็จจริงจากชีวิตจริง ๆ ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น เพลงรัก ๆ เครื่อง ๆ ผิดหวัง หรืออาจเป็นเพลงไม่มีแก่นสาร แต่เป็นการเอาใจผู้ฟัง โดยเฉพาะวัยรุ่นที่มุ่งฟัง ผู้ประพันธ์มีวิธีใส่เนื้อร้อง 3 วิธี (ปิยะ รณรื่น, 2526 :325) คือ

1. แต่งทำนองก่อน แล้วค่อยแต่งเนื้อร้องขึ้นทีหลัง
2. แต่งเนื้อร้องก่อน แล้วค่อยแต่งทำนองขึ้นทีหลัง
3. แต่งทำนองและเนื้อร้องไปพร้อม ๆ กัน

สมศักดิ์ วัฒนศรี (2526 :342) ได้กล่าวถึงการประพันธ์เพลงในยุคหลังว่า “มีนักแต่ง เพลงรุ่นใหม่ที่ประพันธ์คำร้อง โดยไม่ยึดถืออันหลักฐานที่ถูกนักกร๊อกร้องเป็นสำคัญ แต่เน้นเข้า ความหมายของเนื้อเพลงเป็นหลัก คือ ขอให้มีความหมายลึกซึ้งเป็นพอก ไม่ต้องการคำหู虹 คล้องจอง”

พีระ ตรีบุปผา (2526 : 161 - 163) นักแต่งเพลงผู้มีชื่อเสียงได้แบ่งประเภทของ เพลงตามเนื้อหา ไว้ดังนี้

1. เพลงปลูกใจ
2. เพลงประเภทธรรมชาติ
3. เพลงประเภทความรักและความผิดหวัง
4. เพลงประเภทธรรมชาติกับความรัก

5. เพลงประเพณีเมืองแต่ละท้องถิ่น แต่ละจังหวัด
6. เพลงประเพณีและศีลธรรม
7. เพลงประเพษท์ดิธรรมและภาษิตสอยใจ
8. เพลงประเพษสร้างสรรค์และสะท้อนสังคม

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อุดมยา (2527 : 777 – 778) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับเนื้อร้องเพลงไทยสากลว่า ลักษณะเด่นของเพลงไทยสากลที่ได้รับอิทธิพลจากเพลงและทฤษฎีเพลงสากลนั้น ผู้แต่งเนื้อร้องมักแสดงอารมณ์และทัศนคติของตนไปสู่ผู้ฟัง โดยการเลือกใช้คำอวยคำที่มีความหมายและเดียงที่สื่อความรู้สึก ให้ผู้ฟังสะท้อนใจตามไปกับความคิดและความณ์ของตน ด้านการใช้ถ้อยคำและไวยากรณ์จะเน้นความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนมากกว่าจะยึดภาษาที่เป็นแบบแผน จึงเกิดการใช้คำและสำนวนมีความแปรเปลี่ยนใหม่ หรือการใช้อุปมาอุปมาภัย ต่างไปจากทัศนคติ นักประพันธ์เพลงไทยสากลรุ่นใหม่จะสร้างสรรค์บทเพลงแนวใหม่ตามลีลาบทเพลงสากล ที่เรียกว่าดนตรีสมัยใหม่ (Popular Music) ทำให้มีคำร้องและจังหวะที่น่าสนใจ ทำให้มีรูปแบบแตกต่างจากไปเป็นอิสระไม่มีลิ้นสุด โดยสนองตอบอารมณ์และค่านิยมของผู้ฟัง

บุญยงค์ เกศเทศ (2532 : 68) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ “ภาษาเพลง” ว่า “เพลงจัดเป็นวรรณกรรมประเพษหนึ่ง คุณค่าของแต่ละเพลง ก็ขึ้นอยู่กับว่า สามารถสะท้อนอารมณ์ผู้ฟังได้มากน้อยเพียงใด ในทุก ๆ อารมณ์ ไม่ว่าจะเป็น อารมณ์โศกเศร้า รักใคร่ สุดชื่น หรือ แม้แต่อารมณ์สนุก ตกลงบนขัน ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขันเชิงการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์เพลง”

เพลงบางเพลงมีคุณค่า การใช้ภาษาไม่สนิท มีความแปรเปลี่ยนใหม่ ไม่เข้าแบบมีไวยากรณ์ ลักษณะความหมาย ใช้สัญลักษณ์หรือมีແง່ນໝູມที่สามารถสะท้อนอารมณ์ผู้ฟังได้ทุกบททุกด่อน และยังคงฟังได้อารมณ์จนบัดนี้ ในทางตรงข้าม บางเพลงอาจได้ดัง พังได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และก็ลดความนิยมลงในเวลาอันรวดเร็ว รูปแบบการใช้ภาษาในบทเพลงควรมีลักษณะดังนี้

1. ความคิดริเริ่มและความแปรเปลี่ยนใหม่ในการใช้ภาษา มีประเด็นต่อไปนี้
  - 1.1 วิธีการเปรียบเทียบ การใช้ไวยากรณ์เปรียบเทียบ
  - 1.2 การเลือกใช้ถ้อยคำง่าย ๆ มาตัดตอนเรียบเรียงกันใหม่
  - 1.3 การเล่นสำนวน ยกย่อ เสียดสีได้สะใจ
  - 1.4 การสร้างคำขึ้นมาให้มีหน้าที่แปลกไปจากเดิม

- 1.5 ให้ภาษาง่าย ๆ แต่ให้ภาพพจน์แจ่มชัด
2. อารมณ์ขันในเพลง
3. ใช้ภาษาได้เขียบคุณ และกินความลึก

พระฯ มากกาญจนกุล (2536, : 38) “ได้กล่าวถึงกลวิธีการประพันธ์เนื้อร้อง เพื่อให้เพลงไปเราะยิ่งขึ้น ไว้ดังนี้

1. คำที่ใช้อักษรสูง หรือคำที่เป็นเสียงวรรณยุกต์ตัว หรือจัตวา ไม่ควรอยู่ในเสียงตัว เพราะอาจทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปได้
2. คำที่เป็นเสียงกลางหรือเสียงต่ำ ไม่ควรอยู่ในเสียงสูง
3. เมื่อแต่งคำร้องและทำนองแล้ว ถ้าถ้อยคำแข็งกระด้าง ให้ใช้วิเกลากดังนี้
  - 3.1 คำที่เป็นเสียงวรรณยุกต์เอก เสียงตรี และเสียงจัตวาให้เกลากเสียงขึ้น
  - 3.2 คำที่เป็นเสียงวรรณยุกต์โท ให้เกลากเสียงลง
4. เน้นจุดประสงค์ที่เด่นชัด เช่น บทเพลงที่เกี่ยวกับความรักที่ผิดหวัง ก็ต้องเน้น เตือนเรื่องของความรักที่ผิดหวังเท่านั้น จะเขียนถึงความสดใสร่าเริงไม่ได้
5. มีแรงจูงใจที่จะให้ผู้ฟังติดตามฟังเพลงตลอดจนจบ
6. ผู้ฟังรู้สึกมีส่วนร่วมมากที่สุด เช่น เพลงที่เกี่ยวกับความรักเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ ทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ทุกชนชั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรักที่สมหวังหรือผิดหวังก็ตาม
7. ตามความนิยมของผู้ฟัง ไม่ให้เบื่อหน่าย เช่น เพลงที่เกี่ยวกับความรัก ให้ เป็นเพลงที่ดุเดน ให้ภาษาง่าย ๆ ออกมา ก็จะได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว เพราะแปลไปจาก ที่เคยฟัง ในที่สุดก็เป็นเพลงที่นิยมได้

เพลงที่ผู้ประพันธ์แต่งยังมีหลักการแต่งเนื้อร้องแต่ละท่อนด้วย โดยทั่วไปเพลงมัก มี 4 ท่อน มีหลักการกำหนดเนื้อหาดังนี้ (พระฯ มากกาญจนกุล 2536 : 57 - 58)

ท่อนที่ 1 เป็นการอารมณ์กวนท เกรินสภาพทั่ว ๆ ไป เช่น เพลงความรักที่สมหวัง ก็ มักจะกล่าวถึงความงามทั่วไป สภาพแวดล้อมของสิ่งที่เกี่ยวกับความรัก

ท่อนที่ 2 เป็นท่อนที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องและทำนองเพลงเหมือนกับท่อนแรก เนื้อหาจึงไม่ต่างจากเดิมนัก ถ้าเป็นเพลงที่เกี่ยวกับความรักที่สมหวังแล้ว มักจะกล่าวถึงความ ดีความประทับใจของคนรัก

ท่อนที่ 3 เป็นท่อนแยก คือจะแยกความรู้สึกออกจากสองท่อนแรก คำร้องจะ แปลงແยกต่างออกไป ถ้าเป็นความรักที่สมหวัง มักจะกล่าวถึงความคิดถึง ความสุขที่อยู่ ใกล้ชิดกันหรือการร่วมกิจกรรมด้วยกัน

ท่อนที่ 4 เป็นท่อนที่มีทำนองเพลงเหมือนท่อนแรก เป็นร่อนสรุป ถ้าเป็นเพลงความรัก เนื้อความก็จะเป็นเพียงความคิดเห็น ไม่ได้ความทรงจำ ความประทับใจ ทุกสิ่งทุกอย่างจะส่งบลง

สมชาย รัศมี (2538 : 5) “ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนักแต่งเพลงกับผู้ฟังว่า “นักแต่งเพลงทุกคนถูกอิทธิพลของเชื่อถือความนิยมเดิมของตนเองกำหนดรูปแบบของเพลงที่แต่ง เพราะเหตุนี้เอง ผู้แต่งจึงไม่อาจกำหนดกลุ่มผู้ฟังเองได้.....เพลงจะถูกใจสู่ผู้ฟังหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์และจริตของผู้ฟังด้วย ถึงแม้ว่าเพลงนั้น ๆ จะแต่งได้ดี มีคุณค่าทางสุนทรียะ แต่ได้ถูกต้องตามโครงสร้างและเรียงร้อยคำได้อย่างไพเราะก็ตาม”

เขตตอรัญ ลีศพิพัฒน์ (2545 : 43 - 57) กล่าวถึงลักษณะของเนื้อเพลงที่ดีว่า ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. โครงเรื่องดี คือสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนว่า ผู้ร้องการแสดงความนิยม อะไรออกมา เช่น ความสุข ครึกครื้น อีกหิม ร่าเริง สดใส เศร้า เหงา ฯลฯ มีเม้มุมแตกต่างจากเพลงเก่า ๆ มีความจริงสื่อไว้ในเพลงและมีพัฒนาการทางอารมณ์
2. ขึ้นต้นดี มีจุดเริ่ดความสนใจของผู้ฟังโดยมีหลักการคิดว่า เพลงนี้พูดถึงใคร พูดถึงอะไร พูดเมื่อไร พูดที่ไหน และพูดให้ใครฟัง วิธีการเริ่มต้น มีประเด็นต่อไปนี้
  - 2.1 เริ่มต้นด้วยคำสั้นหรือคำขอร้อง
  - 2.2 เริ่มต้นด้วยคำถ้า
  - 2.3 เริ่มต้นด้วยการเล่าเรื่อง หรือสื่อสำนัດ้วยเหตุการณ์
  - 2.4 เริ่มต้นด้วยคำทักทาย
  - 2.5 เริ่มต้นด้วยเงื่อนไขของเวลา
  - 2.6 เริ่มต้นด้วยการสร้างภาพ
  - 2.7 เริ่มต้นด้วยการสร้างชาติ
  - 2.8 เริ่มต้นด้วยการใช้คำที่สะเทือนอารมณ์
3. ชื่อเพลงดี ชื่อเพลงเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ แนวทางในการตั้งชื่อเพลงมีดังนี้ เช่น

กำหนดที่มาจากการ สี เช่น หาดสีทอง ไดอารี่เล่มแดง บัวขาว ฯลฯ

กำหนดที่มาจากการ สถานที่ เช่น หาดสงขลา หัวหินสีน้ำมันตีรัก ฯลฯ

กำหนดที่มาจากการคำที่ขัดแย้งกัน เช่นสองคนในร่างเดียว คนจนผู้ยิ่งใหญ่ ฯลฯ

กำหนดที่มาจากการ ความเปรียบเทียบ เช่น ยิ่งสูงยิ่งหนาว ทองไม่รู้ร้อน

กระดีได้น้ำ ฯลฯ

กำหนดที่มาจากการถูกกล่าว เช่น มนตรรักษ์ในกฎหมาย คำนี้ในกฎหมายฯ
กำหนดที่มาจากการ อารมณ์ความรู้สึก เช่น คิดถึง รักเชือเสมอ เกลียดฯ

ศศกมล ลิมปีชัย (2531 : 147 – 148) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อร้อง
เพลงไทยสากลยอดนิยมว่า มีลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะที่ดี

1.1 เนื้อร้องของเพลงไทยสากลในปัจจุบันมีความชัดเจน ตรงไปตรงมา
สามารถเข้าใจง่าย และสื่อความหมายได้ทันท่วงที เพราะถ้อยคำที่ใช้เป็นคำที่ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน จึงไม่ต้องตีความ ทำให้ผู้ฟังสามารถรับรู้และเข้าใจง่าย

1.2 เนื้อหาของเพลงไทยสากลในปัจจุบัน มักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและ
สังคม การให้กำลังใจ และปลอบประโลมใจซึ้งกันและกัน นับเป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม

2. ลักษณะที่ไม่ดี

2.1 เนื้อร้องของเพลงไทยสากลในปัจจุบันมักไม่มีสัมผัสคล่องจอง และมี
ลักษณะเป็นคำพูดมากกว่าบทกลอน ทำให้เพลงขาดความไฟแรง และละเอียดอ่อน อาจมี
สาเหตุสำคัญ คือ

ก. ธุรกิจการค้าที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานเพลง ทำให้
ศิลปินจำเป็นต้องเร่งรีบประพันธ์เพลงออกมานะ

ข. ศิลปินมักไม่มีความรู้ในด้านการแต่งบทกวีเพียงพอ จึงทำให้ขาด
ความไฟแรงด้านการใช้คำสัมผัส

ค. ผู้ฟังนิยมประยิคหรือวิลที่เข้ากับยุคสมัย เช่น คำว่า “ได้ใจ ช่างมัน
เกอะ เป็นยังงี้” ทำให้เนื้อเพลงมีลักษณะเป็นคำพูด

2.2 เนื้อร้องของเพลงไทยสากลในปัจจุบัน มักเข้าไปข้ามไม่ค่อยมีสาระ
เนื่องจากผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้ฟังจำได้ง่ายและเร็ว

มนตรี นุชดอนไฝ (2545 : 73) ให้นักการเขียนเพลงไทยทัวไปเพื่อให้ถูกใจผู้ฟัง
ว่า การเขียนคำร้องมี 4 แบบ คือ

1. เขียนคำร้องพร้อมทำนอง วิธีนี้ทำให้ทำนองและโครงสร้างเพลงไม่หลากหลาย
แต่ถ้าผู้แต่งมีทำนองและคำร้องอยู่ในใจช่วยให้ฟังรื่นไหล

2. เขียนคำร้องแล้ว จึงใส่ทำนอง ไม่ค่อยนิยม เพราะ ทำนองเพลงไม่เคลื่อนไหว
ทำได้เพียงกำหนดสัดส่วนของคำร้องและอัตราส่วนของห้องเพลงเท่านั้น

3. เขียนกำหนดองแล้วจึงใส่คำร้อง วิธีนี้นิยมในการแต่งเพลงแนวป็อบ ได้เพลงมีสีสัน แต่เขียนคำร้องยาก เพราะภาษาไทยในเสียงวรรณยุกต์บางตัว ไม่สอดคล้องกับกำหนดของทำให้เพลงกร่อย พังไม่รีบและขาดพลัง

4. กำหนดคำบังคับแล้วใส่กำหนด วิธีนี้ได้เพลงตามที่ต้องการในคำร้อง เช่น ชื่อเพลงหรือประโยคที่ต้องการเน้น

มนตรี นุชคอนไผ่ (2545 : 76) ยังให้เคล็ดลับในการประพันธ์เพลง โดยให้พิจารณาประเด็นต่อไปนี้ คือ

1. ประดิษฐ์สำคัญของเพลง (Concept)
2. เรื่องย่อ (การบีบเรื่อง)
3. ใช้เวลา 3 นาที (ภาพยนตร์เรื่องสั้น)
4. การเล่นคำ (สำนวน)
5. การวางแผน (คำและตำแหน่งที่เหมาะสม)
6. สัดส่วน พยางค์ (ความสอดคล้องกับเนื้อต้นตรี)
7. โครงสร้าง (Movement)
8. สัมผัส
9. คำขาย
10. เนื้อร้องเด่น
11. การเลือกใช้คำ
12. การเล่นอักษร
13. ภาษาตามยุคสมัย
14. อารมณ์ความรู้สึก
15. การเปิดหัวเพลง
16. การเปรียบเทียบฯ (คำที่มีพลัง)
17. กระซับ ย่อ ประยัดคำ
18. ตัวละคร (Person to Person)
19. การเปลี่ยนชาติ (การดำเนินเรื่อง)
20. ชั้นหลักชน์ (การวางแผน)

สรุปได้ว่า เพลงเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ผูกพันในชีวิตประจำวันของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เพลงไทยสากลเป็นเพลงที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมคนตระหันตกระนวน แต่เดิมมักมีเนื้อร้องยาว เป็นแบบจินตนาการ หรือเป็นโลกของความฝัน ใช้ภาษาประณีต มีความหมายดี

เพลงได้ที่มีผู้นิยมร้องหรือ พิงกันมาก เพลงนั้นก็เป็นเพลงยอดนิยม ซึ่งเป็นความชื่นชอบเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ส่วนมากมักเป็นระยะเวลาสั้น เพลงไทยสากลในปัจจุบันมีเนื้อร้องหลากหลาย สภาพสังคมมากขึ้น มีรูปแบบการแต่งเพลงหลากหลายวิธีตามแนวตะวันตก ใช้ภาษาอังกฤษ เข้าใจง่าย

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546 : 15) ได้ให้ความหมายของคำ “วัยรุ่น” ว่า “วัยที่มีอายุประมาณ 13 – 19 ปี, วัยกำลัด ก้าว”

ธรรมชาติของวัยรุ่น

วัยรุ่นมีการแสดงออกดังนี้ (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539 : 15)

1. เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกลักษณะ
2. เป็นวัยที่ต้องการคิดสร้างสรรค์มาก
3. เป็นวัยที่รักความยุติธรรมอย่างรุนแรง
4. เป็นวัยที่รักและต้องเพื่อนมาก
5. เป็นวัยเริ่มให้ความสนใจในเพศตรงข้าม
6. เป็นวัยที่ต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับ
7. เป็นวัยที่ต้องการค้นพบความสนอง ความสนใจของตนเองอย่างแท้จริง
8. เป็นที่ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อตนแบบเด็ก ๆ
9. เป็นวัยที่ไม่ต้องการเปิดเผยเรื่องราวของตนเองให้พ่อแม่รู้ทั้งหมด
10. เป็นวัยที่ไม่ชอบให้พ่อแม่ทะเลกัน
11. เป็นที่ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่เบรี่ยบเทียบตนกับคนอื่น
12. เป็นวัยที่ไม่ชอบแสดงออก

ความสำคัญของวัยรุ่น

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น (2535 : 5) ให้ความสำคัญแก่วัยรุ่นว่า “วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งใน 2 สถานะ กล่าวคือ ในสถานะแรก วัยรุ่นเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และเป็นช่วงที่นับได้ว่า สำคัญที่สุด ช่วงหนึ่งของชีวิต เพราะชีวิตของเด็กอาจหักเหขึ้นหรือลงได้อย่างมากในช่วงนี้ สรุนในสถานะที่สอง เด็กวัยรุ่นเป็นกลุ่มประชากรกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งของประเทศ ที่เริ่มมีบทบาท ภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคม และจะเป็นกำลังสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

๑๗๒.๔๒
๖๖๑๕๗
๐๖.๒

129028

15 ม.ค. 2569

และวัฒนธรรมของชาติต่อไป ดังนั้น วัยรุ่น จึงเป็นทรัพยากรบุคคลวัยลร้างสรรค์ที่มีค่าอิ่งของประเทศ"

อารมณ์ของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรงและเปลี่ยนแปลงง่าย สับสน อ่อนไหว ไม่มั่นคง อารมณ์ที่เกิดกับวัยรุ่นจึงมีทุกประเภท คือ รัก ชอบ โกรธ เกลียด เปื่อยหน่าย แหงา อิจฉา ริษยา กังวล อาฆาต ตื้อดึง โข้อวด ทิฐิ ถือดี ต่อต้าน หลงใหล หลงหึง ฯลฯ พัฒนาการทางอารมณ์ของวัยรุ่นสับซับข้อมากและวัยรุ่นก็เรียนรู้ที่จะปิดบังความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง (เอมอฯ จากรัฐชี, 2545 : 17-18)

ปราณี รามสูตร (2527 : 26 - 33) "ได้แบ่งอารมณ์ของวัยรุ่นเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. อารมณ์รัก เป็นเรื่องสำคัญของวัยรุ่น การแสดงออกด้านความรักที่เป็นปัจจัยมาก ก็เกิดกับวัยรุ่นตลอดทั้ง เป็นรักแบบเพ้อฝัน สวนวัยรุ่นตอนปลาย เริ่มมีเหตุผล และอยู่ในโลกความจริงมากขึ้น

2. อารมณ์กลัว เป็นธรรมชาติของวัยรุ่นที่มักมีความกลัวที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน กับสิ่งแวดล้อม เช่น กลัวไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน กลัวเพื่อนโกรธ กลัวทำอะไรไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. อารมณ์วิตกกังวล เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้าทำให้กลัว คิดคำนึงถึงสิ่งที่ทำให้กลัว มีความเครียด ทำให้กังวลมาก เช่น วิตกกังวลถึงสภาพความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรื่องทางเพศ เป็นต้น

4. หวานใจ/กีယวกับความรู้สึกเป็นปมด้อย เกิดจากความนึกคิดส่วนตัวที่ประเมินตนเองว่า ต่ำต้อย พิกัดพิการ หรือขาดบางสิ่งบางอย่างในชีวิต

5. อารมณ์โกรธ วัยรุ่นมักแสดงออกในลักษณะการทำลาย แต่บางคนก็ใช้ความเมียบແgn

6. อารมณ์อิจฉา/ริษยา เป็นอารมณ์ที่เกิดจากความรู้สึก ไม่มั่นคง ไม่ปลอดภัย กลังสูญเสียสิ่งที่ตนมีอยู่ อารมณ์ลักษณะนี้เป็นอารมณ์รวมของความโกรธและความกลัว

7. อารมณ์ความอยากวุ่นอยากเห็น มักเป็นไปในลักษณะการทำลาย อย่างได้ค่าตอบ

กระบวนการคิดของวัยรุ่น

วัยรุ่นมีกระบวนการคิดแบบต่าง ๆ (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2540 : 352) ดังนี้

1. รู้จักคิดเป็นเหตุเป็นผล ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ

2. รู้จักคิดแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่ง รวมถึงลักษณะคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์

คิดอย่างมีระเบียบแบบแผน ต้องการนึกคิดด้วยตัวเอง

3. รู้จักตัดสินใจในเรื่องยาก ๆ รวมทั้งการค้นหาข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจ

4. มีความคิดรวบยอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่ลึกซึ้งขึ้น ฉะนั้น จึงเชื่อมโยงประสบการณ์

ในอดีตเข้ากับปัจจุบัน และคาดหรือวางแผนสำหรับอนาคต

5. เข้าใจและมีความคิดรวบยอดเรื่อง ทฤษฎี กฎ ระเบียบ วินัย ฉะนั้นจึงสามารถเรียนเข้าใจเรื่องเหล่านี้ และสามารถนำไปใช้ได้ ขอบเล่นการเล่นที่มีกฎเกณฑ์หรือเล่นชั้บช้อน

6. รู้คิดด้วยภาษาจากความคิดภายในมากขึ้น คือคิดโดยไม่ต้องเห็นของจริง เพราะ ความคิดเริงนามธรรม สามารถสร้างภาพความคิดในใจได้มากและชัดชัดขึ้น

7. รู้คิดด้วยภาพความคิดในใจ ทำให้สามารถคิดเรื่องนามธรรมที่ยาก ๆ ได้

การประเมินตนเองของวัยรุ่น หรือความคิดเกี่ยวกับตนเอง (self concept มักมาก) ความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่บุคลอื่นมีต่อตนเอง มากกว่าที่เขาจะประเมิน หรือคิดเห็นด้วยตนเอง ดังนั้น วัยรุ่นจึงมีปัญหาที่เกิดกับเกี่ยวกับการค้นหาตน (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2540 : 357) เช่น

1. ไม่ทราบว่าจะด้านไหนตนเอง เพื่อจะเข้าใจตนได้อย่างไร

2. ค้นหาตนเองไม่พบ

3. ตนเองที่พบ ไม่ใช่ตนเองที่แท้จริง เช่น เป็นตนเองในความคิดผีเสื้น เป็นตนเองในรูปแบบที่เพื่อนคาดหวัง หรือภาพลักษณ์วัญญาณวัยรุ่นที่ตนนิยม

4. มีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองที่สับสน

5. ภาพตนเองที่ได้พบเป็นภาพที่ด้อยค่าดีศรี และเต็มไปด้วยความน้อยเน้อต่ำใจ

6. ค้นหาภาพพจน์ของตนเองอย่างผิดวิธี

7. สิ่งแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ ครอบครัว ไม่ช่วยให้เด็กวัยรุ่นค้นหาตนของและพับ “ตนของตนเอง” ที่มั่นคงและมั่นใจในตัวเอง ในชีวิตและอนาคต

อาจสุม สุทธิสาร (2544 : 12) ผู้ศึกษาเรื่องราวดวงวัยรุ่น ได้แสดงทัศนะที่มีต่อวัยรุ่นว่า “หากเปรียบเป็นดอกไม้ ช่วงชีวิตของวัยรุ่นคงอยู่ในวัยแรกผลิบาน สวยงาม หอมหวาน ออยู่ในสวนดอกไม้ แต่ผู้เขียนพบว่า การใช้ชีวิตของเด็กวัยรุ่นยุคปี 2000 ในสังคมปัจจุบันนี้ มิใช่

เห็นนั้น ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว มีปัญหาและความเย้ายวนต่าง ๆ อยู่รายรอบไม่ว่าจะเป็นยาเสพติด เคร็ก ความเครียด ฯลฯ โดยเฉพาะ “ความเหงา” ที่พร้อมจะพัดพาหัวใจอันบอบบางของวัยรุ่นให้กระเจิดกระเจิงไปสู่หน้าได้ ในทำงกลางภัยจันตรายที่รายล้อมรอบกาญ."

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์วัยรุ่น พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. วัยรุ่นมีความเหงาและความว้าวุ่น ขาดความมั่นใจในตนเอง อาจทำให้วัยรุ่น มุ่งเข้าหาอยากรู้ได้
2. วัยรุ่นที่มีปัญหาครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกทางกัน ต่างไปมีครอบครัวใหม่ ทำให้วัยรุ่นมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนเกินของครอบครัว จึงหาทางออกด้วยการคบเพื่อน
3. วัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียนบางคน มีความรักถึงขั้นใช้ชีวิตคู่ แบบชิงสุกก่อนห้าม และมักเสียบูชาในการซุ่มร่วมกัน

อรสมุ ศุทธิสาร (2544 : 162) ได้สรุปข้อคิดเห็นของ วัลลภ ตั้งคงนาญรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา กรรมการเลขานุการมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กที่กล่าวถึงเด็กวัยรุ่นว่า “คนที่จับเรื่องวัยรุ่นได้ ก็มักทำทุกอย่างที่เป็นธุรกิจกับกลุ่มวัยรุ่น ตั้งแต่แฟชั่น ไปถึงภาษา เพลง สถานที่ บรรยากาศ ขันนีและที่มาสอดรับกับคำว่า “แห่งของวัยรุ่น”

วัยรุ่นส่วนใหญ่มักชอบดูตี “ความต้องการเสียงดนตรีดัง ๆ ของวัยรุ่นมีความจำเป็นต่อการปลดปล่อยพลังงานในตัวของพากษา มนัสนิยมหมายในแข็งของพลังงาน โดยเฉพาะพลังทางเพศ และเชือเพลิงสำหรับพลังงานนี้ก็คือความรู้สึก ... พ่อแม่สามารถเรียนรู้ความเป็นวัยรุ่นและโลกของพากษาผ่านเสียงดนตรีที่พากษาโปรดปราน มาว่าจะเป็นสไตล์ของดนตรี หรือตารางที่เข้าชื่นชอบ และประณาน้ำที่จะเป็นให้เหมือน ล้านนาบทเพลงและเนื้อร้องบอกให้เรารู้สึกที่อยู่ภายในตัวเขารอย่างชัดเจน... สำหรับวัยรุ่น ดนตรีก็คือ ภาษาที่เกิดจากจิตใต้สำนึกของพากษา” (ยิ่งใหญ่ .ผู้แปล, 2533 : 13 – 14)

สรุปว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอายุระหว่าง 13 - 19 ปี มีพัฒนาการความเจริญเติบโตทางร่างกาย ทำให้บุคลิกลักษณะเปลี่ยนแปลงมาก มีการแสดงออกที่เป็นธรรมชาติเฉพาะของวัยรุ่น เช่น ชอบความอิสระ สนใจในเพศตรงข้าม ต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับ ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มองว่าตนเป็นเด็ก รักเพื่อน และรักความยุติธรรม ส่วนทางด้านอารมณ์นั้น วัยรุ่นมีอารมณ์ค่อนข้างรุนแรง อ่อนไหวและสับสนง่าย เช่น รัก โกรธ เกลียด เหงา เปื่อยหน่าย เป็นต้น จึงมักกล่าวกันว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาและเข้าใจยาก

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเพลงไทยสากลไห้หลากหลาย ดังนี้

พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี (2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วรรณกรรมจากบทเพลงสุนทรภรณ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาในด้านเนื้อหาสาระและท่วงทำนองแต่งในด้านการใช้ถ้อยคำและโวหาร ผลการศึกษาในด้านเนื้อหาสาระพบว่า บทเพลงสุนทรภรณ์มีเนื้อหาจำแนกได้ 10 ประเภทใหญ่ ๆ คือ เพลงปลูกใจและสุดดี เพลงสถาบันการศึกษา เพลงจังหวัดและหน่วยงาน เพลงสำหรับเยาวชน เพลงจากวรรณกรรม เพลงเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและการละเล่น ประจำท้องถิ่น เพลงที่เป็นภาษาอิต เพลงสอนใจและเพลงคติธรรม เพลงชุมชนชาวต่างด้ามความงามต่างๆ เพลงประเททความรัก ความผิดหวัง เพลงสะท้อนสังคม และ เพลงที่เป็นลักษณะหรือเรื่องราวสั้นๆ ส่วนท่วงทำนองการแต่งบทเพลงสุนทรภรณ์ ในด้านการใช้ถ้อยคำและโวหารพบว่าบทเพลงสุนทรภรณ์มีการใช้ถ้อยคำและโวหารหลายประการ กล่าวคือ ในเรื่องถ้อยคำ มีการซ้ำคำ การเล่นคำ การปูรุ้งกังหัน กการใช้คำง่าย กการใช้ศัพท์สูง กการใช้คำอุกกาณ กการใช้คำในภาษาพูด และ การใช้คำเดียนเสียงธรรมชาติ ส่วนการใช้โวหาร มีการใช้โวหาร คือ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร เทคนิคและสาอกโวหาร และโวหารเริงภาพพจน์ ซึ่งการใช้ถ้อยคำและโวหารในบทเพลงแต่ละประเภทนั้น pragmamakan อยแยกต่างกันไปตามประเภทเนื้อหาของบทเพลง

สมกนถ ลิมปีชัย (2532) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของระบบธุรกิจเหเปเพลงไทยสากลต่อการสร้างผลงานเพลง” ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์ผลงานเพลงของศิลปินนั้น จำเป็นต้องเป็นไปตามแนวทางที่ผู้ผลิตวางไว้และตามทิศทาง ของตลาด ทั้งนี้เพราะธุรกิจเหเปเพลงไทยสากล ที่ได้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปินให้มีความพร้อมในการสร้างสรรค์งานมากขึ้น ขณะเดียวกันกับนักอนิตนาการของศิลปินที่ไม่อาจสร้างงานตามความต้องการของตนได้ แต่กลับต้องสังเกตดูว่าในขณะนั้นผู้ฟังนิยมฟังเพลงแนวใด เพื่อจะได้สร้างงานในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้เหเปเพลงจำนวนมากมีลักษณะไม่แตกต่างกันมากนัก โดยเฉพาะด้านเนื้อร้อง พบว่า ไม่ค่อยมีความไฟแรง เนื้อจากไม่มีสัมผัสดล่องจ Domingo เนื้อหาความหลากรายมากขึ้น และมักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ ปัญหาสังคมฯลฯ แต่ทว่าบางเพลงก็ไม่มีสาระเท่าที่ควร มักร้องข้าไปรำมา เน้นการสื่อความหมายที่ตรงไปตรงมา

พรเพญ ตันประเสริฐ (2533) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เพลงไทยสากลระหว่างปี พ.ศ.2529 ถึง พ.ศ.2531 : การศึกษาในด้านลักษณะภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมไทย” ได้ผลสรุปว่า เนื้อเพลงไทยสากล ซึ่งแต่งขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2529 - 2531 มีการใช้ถ้อยคำซึ่งมีลักษณะที่น่าสนใจ 4 ลักษณะ คือ การสร้างคำ การใช้คำ การเล่นคำ และ การใช้สำนวน

ด้านการใช้คำ มีการรวมคำ การเชื่อมเสียงของคำ และการประสมคำ ในด้านการใช้คำ มีการใช้คำภาษาพูด การใช้คำสแลง การยืมคำจากภาษาอังกฤษ และการใช้คำเสริมสร้อย ในด้านการเล่นคำ มีการใช้คำข้า การสับคำ การเรียงคำสับคำແเน่ง การเล่นความหมายของคำ การผวนคำ และการใช้คำกริยาเรียงกันหลาย ๆ คำ ส่วนในด้านสำนวนในเพลงไทยสากลมีการดัดแปลงสำนวนเดิมและสร้างสำนวนใหม่

ส่วนด้านเนื้อหาสาระเป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน คือ ความยืดมั่นในศาสนา ความมีอธิษฐาน ความสุภาพอ่อนโยน การให้อภัย การนิยมความร่วมราย การมีปริญญา นอกจากนี้ยังพบว่าเพลงสะท้อนปัญหานานบท การขาดดุลการค้า ปัญหาครอบครัว ปัญหาโสเกนี ปัญหาการว่างงานและปัญหารักร่วมเพศด้วย

สุขุมalive จันทร์ (2536) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่อง “การวิเคราะห์เพลงไทยสากลแนวใหม่ในช่วงปีพ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ.2534” ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาของเพลงไทยสากลแนวใหม่ในช่วงที่ศึกษามีเนื้อหาแบ่งได้เป็น 6 ประเภท คือ เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรัก การสะท้อนสภาพสังคมไทย การให้ความหวังและกำลังใจ การให้เมตตาและปรารถนาชีวิต การซึมchromatic เพลงและดนตรี ส่วนการวิเคราะห์การใช้ถ้อยคำในคำร้องของเพลงไทยสากลแนวใหม่ พบลักษณะการใช้ถ้อยคำแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ การใช้ภาษาปาก การใช้คำข้า การใช้คำสแลง การใช้คำภาษาต่างประเทศและการแปลงคำ ด้านการใช้ไหว้ พบว่าเพลงไทยสากลแนวใหม่นิยมใช้ไหว้ 5 ประเภท คือ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิชฐาน อติพจน์ และปฏิปุจจชา ซึ่งมีทั้งการเบรียบเทียบตามแบบเดิมและที่คิดขึ้นใหม่

มิตรภรณ์ อัญสุภาพร (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างภาพความเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ ผ่านบทเพลงไทยสมัยนิยมระหว่างปี พ.ศ.2527 – 2539” การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาถึงภาพรวมของลักษณะภาพความเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ รวมถึงลักษณะความคิดค่านิยม และทัศนคติของผู้หญิงสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะความเป็นผู้หญิงสมัยใหม่โดยรวม ที่ได้รับการนำเสนอผ่านลักษณะเพลงนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ ความเป็นผู้หญิงกล้า แกร่ง และเก่ง โดยจากเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวข้องกับความรักเป็นส่วนใหญ่ ผู้หญิงสมัยใหม่จะมีลักษณะที่สามารถพึงพาตนเองได้ มีความเข้มแข็ง อดทน ต่อสู้ชีวิต เชื่อมั่นในตนเอง มีอำนาจเหนือชายและมักจะเป็นผู้วิพากษ์ นอกจากนี้ ผู้หญิงสมัยใหม่มักแสดงความคิดที่เป็นอิสระและมีหัวก้าวหน้า เคราะห์ในศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น เชื่อมั่นในความมีประสิทธิภาพของตนเอง และเป็นผู้ที่พร้อมรับเอาประสบการณ์ใหม่ ๆ

จิรวรรณ กัญจนานันท์ (2540) ศึกษาวิจัยเรื่อง “เนื้อหาเพลงไทยยอดนิยม · การรับรู้ประยุษ์และความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น” ได้ผลการวิจัยว่า เนื้อหาของเพลงไทยยอดนิยมของวัยรุ่นทั้งหมดเกี่ยวข้องกับเรื่องความรัก ในลักษณะของความ

ต้องการความรัก ความเข้าใจ การยอมรับ การแสดงความรัก ความเห็นใจ ความผิดหวัง การตัดพ้อต่อว่า การซั่งอนคนรักและสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะหรือนิสัยใจของวัยรุ่น นอกจากรู้นี้ ยังพบว่า การรับรู้ประไชยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์ ป้อยครั้งในการฟังวิทยุและชมโทรทัศน์ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความปอยครั้งในการซื้อเทป และซีดี

เด่นศิริ สินสีบผล (2542) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่อง “สุนทรียทางภาษาในวรรณกรรม เพลงสุนทรภรณ์” ได้ผลการวิจัยว่า บทเพลงสุนทรภรณ์จำแนกตามเนื้อหาได้เป็น 6 กลุ่ม คือ เนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกความเป็นไทย สถานที่ วรรณกรรม ธรรมชาติ ความรัก คติธรรมและการสะท้อนภาพชีวิตสั่งคม ในด้านรูปแบบการแต่งแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ การใช้จังหลักชน์แบบร้อยกรองเดิม การใช้จังหลักชน์ที่คล้ายร้อยกรองเดิม และการใช้จังหลักชน์ที่ไม่ยึดรูปแบบตายตัว ส่วนการวิเคราะห์ด้านสุนทรียทางภาษา แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ การใช้คำ ไหวพริบและสำนวน

อภิรดี ภู่ภิรมย์ (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วาทศิลป์ในเพลงไทยสมัยนิยม” ได้ผลวิจัยการศึกษาลักษณะทางวาทศิลป์ของเพลงไทยสมัยนิยม โดยศึกษาใน 4 ประเด็น หลัก คือ การคิดค้นเนื้อหา การจัดเรียงเรียงสาร ลีลาการใช้ภาษา และการส่งสาร เน้น ภาพรวมมากกว่าส่วนประกอบแต่ละส่วน พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เพลงน่าประทับใจน้อยกับ ความสัมพันธ์ของเนื้อร้องกับทำนอง เนื้อร้องกับดนตรี ทำนองกับดนตรี และความสัมพันธ์ของ ทั้งสามส่วนด้วย